

AMERISKI VOJAKI so pustili za sabo v Evropi in druge veliko nevest in tudi zaroda, kot priča gornja slika. Sedaj jih dobivajo za sabo in tako se vrši v to deželo naseljevanje kakršno je dovoljeno le vsled naklonjenosti vojakom.

Čemu je Palestina svetovni problem in glavobol Anglije

Ernest Bevin predsednika Trumana prvič javno označil za "političnega žogarja". — Anglija izročila židovsko vprašanje v rešitev Z. N.

Bevinova obdolžitev v angleškem parlamentu, da se ameriška vlada s Trumanom na celu igra v svoje volilne politične namene, je napravila po svetu veliko senzacijo, največ pa je se vedo presentela ameriško javnost, ki je bila naučena misliti, da Bevin in Attlee capljata za našim državnim departementom brez ozira čemu in zakaj.

Spor, ki že dolgo tli
Toda ko je angleki minister

ERNEST BEVIN

vnanjih zadet Ernest Bevin priznal, da je bil v svoji lanski obljubi — rešiti vprašanje Palestine in enem letu — neuspešen, to je, da je ni mogel izvršiti, je bilo prvič javno povedano, da je ta njegova polomija nastala po krvdi umešanja vlade Zed. držav, ki bi rada v volilnih kampanjah naklonjenost ameriških Židov, ker ji je za njihne glasove, ni pa hotela prevzeti v sporu med Arabci in Židi glede Palestine nikake odgovornosti. Lako si predstavljamo, da je Bevin članom Attleejevega kabimenta med širimi stenami dejal, da prvaki v Trumanovi administraciji v židovskim problemom le demagogirajo in sicer tako, da bi Anglija postala črna, ameriška vlada pa edina branilka programa Židov v Palestini in žitnici Židov drugod po svetu.

Boji v Palestini

Angleška vlada je že med prvo vojno obljudila Židom Palestino za njihno domovino. Toda dasi je pomagala naseljevati v njo Žide iz vseh krajev sveta, je ni mogla nikoli proglatiti za židovsko državo, ker bi to izvalo vojno Arabcev po vsem Sredozemlju proti angleškim inter-

ANGLIJA SVOJO IGRO V GRČIJI DRAGO PLAČALA IN IZGUBILA

Ena največjih napak angleške delavske vlade je bilo njen nadaljevanje Churchillove politike v Grčiji. Churchill je hotel na Grškem rojalističen režim, usiljeval ji je nazaj njenega kralja, ki je vladal že pred vojno po fašističnih pravilih, in grške patriote, ki so se borili proti okupatorjem in za nov red, pa je nazval za "komuniste", potem za "trockiste" in končno za bandite.

Ako bi bilo po volji večine grškega ljudstva, bi imelo sedaj slično vlado, kakor jo ima Jugoslavija in Bolgarija. A namesto tega mu je zlezla na hrbet s pomočjo angleške intervencije reakcija, kakršna ga je davila pred vojno.

Grčija je bila na konferenci velike trojice (Roosevelt - Churchill - Stalin) določena pod angleško sfero vpliva. Stalin je v to pristal in si bržkone misil svoje. Ko so hoteli po osvoboditvi Grki levitarško vlado, so vprizorili rojališti s svojimi reakcionarnimi zavezniki "patriotično" vstajo in pozvali Angleže na pomoč.

Angleži so prišli in kralj je hotel takoj nazaj. Toda angleška in ameriška vlada sta že zelele v Grčiji izvesti "svobodne" volitve. To se je zgodilo potem, ko so morale levitarške skupine v podtalnost. In "zmagali" so kajpada rojališti.

Tega je že precej mesecev nazaj. Ampak "bandit" je čezdalje več. Toliko že, da snuje rojališčna vlada proti njim armado 50,000 mož. To je že za deželo s par milijoni prebivalcev veliko. In vso to obrambo proti "banditom" mora vzdržavati Anglija. Poleg pa še svojo armado na Grškem, katera steje kakih 10,000 mož.

Pred "volitvami" je prišla v Grčijo na obisk velika ameriška nosilka letal "F. D. R."s par križarkami in rojališti so ljudstvu tolmačili, da je ta ameriška prijateljska gesta njim v podporo. Tako je tudi bilo, a "banditi" se vzlič temu niso hoteli pomiriti.

Končno je rojališčna vlada apelirala proti njim na varnostni svet združenih narodov, če, da jih podpirajo Jugoslavija, Albanija in Bolgarija, kar ogroža svetovni mir. In res je odšla po navodilu Z. N. tja mednarodna komisija, da dožene, kaj je na stvari.

Med tem sta se Attlee in Bevin odločila, da si je Anglija pod Churchillom opekl v Grčiji prste in bilo nesmiselno, čemu jih naj bi še v nadalje držala v žerjavici. Ob enem pa sporočila ameriški vladi, da ker Anglija vlade grškega kralja ne bo več financirala, lahko ta store Zed. države, če jim je za ohranitev rojališčnega režima.

Stvar je za Trumanov kabinet in za senat zelo neprijetna. Smoter ameriške vnanje politike je držati Grčijo izven sovjetske sfere. In če hoče v tem uspeti, mora vzdržavati najbolj reakcionarne kroge, to je, grškega kralja ter njegove fašistične pomočnike.

Anglija je to poskušala, pa je uvidela, da brez ljudske volje ne gre. Bilo bi pametno, ako si bi tudi naša vlada umila roke ter rekla Grkom, da si v božoči lahko sami na svojo roko snujejo svoj vladni sistem.

Louis Adamič bo govoril
v Chicagu

V nedeljo 9. marca ob 2:30

pop. bo govoril v avditoriju Amalgamated Center, 333 So. Ashland Avenue avtor knjige "Dinner at the White House". Louis Adamič, Priredba se vrši

pod pokroviteljstvom organizacije Council of American-Soviet Friendship. Vstopnina je \$1.

Ameriške čete v inozemstvu

Zed. države imajo v raznih krajih po svetu okrog 300,000 mož okupacijske armade, največ v Nemčiji in na Japonskem.

Višanje cen vodi neizogibno v inflacijo

Nedavno se je v potniškem vlaku v Penni po nesreči odpel

iz brzega vlaka vagon, poln ljudi, in začel drveti nazaj po klanec navzdol. Zavore niso hoteli delovati, čeprav se je porter trudil, da jih spravi v red. Ženske so molile in vse je popadla panika. Končno se je dogodilo, kar je v takem primeru neizogibno. Vagon je skočil s tira ter trečil v nasip. Sreča v nesreči je bila to, da se ni zgodila kje ob globeli.

Slična temu vagonu je današnja nekontrolirana narodna ekonomija. Od kar so odpravljeni zakoni za nadziranje cen, produkcije ter distribucije, so vriščištu vrata odprtia na stičaj. Tudi kontrola nad stanarinou odneha in hišni posestniki se pripravljajo s podražitvami, ki bodo stanovalcem že letos vzele

stotine milijone dolarjev. Stavbni podjetniki so organizirani, hišni posestniki (lastniki hiš z mnogimi stanovanji) so v zvezi, industrija stavbinskega materiala ima svojo "unijs", mesarske firme so vzajemne v varovanju svojih koristi in sponzorje kompanije, ki so ustavljene radi profita. In vsa ta dolsarska družba ima v Washingtonu svoje agente, takozvane "lobiste", ki pritisajo na poslovodajalce služiti profitarjem v korist.

Le odjemalci niso organizirani. Sicer imajo tu pa tam kako zvezko med sabo, a vsled pleske številna ter pomanjkanja gmotnih sredstev so v politiki brez vpliva.

Sedaj, ko je mesni trust začel navlji cene posebno svinjini, priporočajo organizacije konzu-

mentov gospodinjam, da najdragih mesnin ne kupujejo. Priporočilo je dobro, a ker hočejo družine jesti, je treba potrebščino pač plačati po takih cenah kakršne so.

Draginja je bila že prej velika — tudi v času vladnega reguliranja cen. Lani in letos so unije sledile nje pritisnilne na delodajalce za zvišanje mezd. Res je bila povečana povprečno do okrog 15 odstotkov.

To bi kaj izdalo le, če bi cene ostale tam kjer so bile. A še so navzgor in vsa povlačanja zasluga so vsled tega ostala brez vrednosti.

Je sicer nekaj strok delavcev, ki so si svoj mezdni položaj jako izboljšali. Teh je okrog tri do štiri milijone. Nad 50 milijonov delavcev pa je bilo takoj malenkostno povlačanje, da jim dela

Ameriška pomoč Evropi vedno bolj političnega značaja

Ko se je bivši predsednik Herbert Hoover minuli teden vrnil s svojo misijo, je predsedniku Trumanu priporočil potrošiti za nakup živil v pomoč civilnemu prebivalstvu v Nemčiji 475 milijonov dolarjev.

Ob enem je priporočil, naj se bolj izdatno pomaga tudi Italiji in Avstriji. In Madžarski ter Poljski. Grčijo pa že itak stalno zalagamo. Izpuščena pa je Jugoslavija, dasi je tudi v nji posebno v nekaterih krajih veliko po- manjanje.

Hooovr je na to misijo postal predsednik Truman s posebnim naročilom, naj preštudira živilski problem v Nemčiji. Obiskal je ameriško ter angleško okupacijsko cono, ki sta sedaj po sporazumu obeli vlad združeni v gospodarske namene in pa ker je Anglija rekla, da v svoji coni ne more sama s svojimi sredstvi preživljati bednega prebivalstva, torej naj Amerika pomaga.

Hoover je eden izmed najbolj slovitih besednikov "našega člena živiljenja". Ekonomika panika v tej deželi je nastala pod njim, pa se ni iz nje ničesar načel. Kapitalizma, ki ga on toliko poveličuje, ni mogel rešiti, storil pa je to na tako uspešen način Hooverov naslednik F. D. Roosevelt.

Sedaj, ko je relifna ustanova UNRRA dokončala in prenehala poslušati, so se Zed. države odločile pomagati obubožanim deželam ter bednemu ljudstvu v njih na svojo roko. V prvi vrsti se je naša vlad odločila nuditi cimizdatne pomoči Italiji, Grčiji, Avstriji in poslednje čase je prevzela to nalogu tudi v anglo-ameriški coni Nemčije. Herbert Hoover je bil poslan tja ne toliko da študira živilski problem, kajti za take stvari ima Truman veliko boljših veččakov. Hoover je bil v Nemčiji sicer pod znakom poslanca ameriške reliefske akcije, toda v resnici zgolj v politične namene.

Smoter ameriške diplomacije je Nemčijo znova ojačati in hoče to doseči tako, da bo bodoči rajh naklonjen nam in sledil ameriški vnanji politiki. S tega stališča mu bo nudena tudi živilska pomoč. Enako jo nudimo Avstriji, Grčiji in Italiji. Vse v podporo strujam, ki so za star sistem — to je, ki so protivne socializmu.

Ker je na Poljskem potreba še večja kot pa v Nemčiji ali v Avstriji, je Hoover zato, da ji pomagamo in naša vlad je njen predlog sprejela. Toda ob enem je njen pogoj, da deleži vrše od nje določeni ljudje. Zaupajo pa le cerkvi in cerkev na Poljskem da je star i red in proti "komunizmu".

Imamo že tako preveč čitali, — "nimamo časa," — "je predrago," — "se ne pečamo več s starokrajskim jezikom," — "beremo samo angleško," — "slabe oči..." "mi smo Američani," in tako bi lahko človek takih izgovorov naševal brez konca in kraja.

Toda otoči ne bi bilo v vsaki naselbini saj nekaj ljudi, ki skrbijo, da se naši listi vzdržujejo, da pridejo med narod, kateremu jih priporočajo ob vsaki priložnosti, ki razpečavajo knjige kot Ameriški družinski koledar, priporočajo v družtvih pristop v Prosvetno matico, delujejo za SANS, širijo delavska načela — torej ako ne bi bilo takih ljudi, kakšen pa bi bil narod!

Narod se ceni po onih, ki delujejo v njemu nesobično za napredek ljudstva. Neukrašena masa ne šteje, razen ob volitvah. In ker je nevedna, glasuje vedno za tiste, ki jo zavajajo. A ideja napredka mora dalje. Neglede kako majhna je kaka skupina, ki dela za napredok — v vsaki naselbini le ona kaj pomeni in le nje gre zasluga za naše domove, za prospevanje društev, za prirejanje koncertov, dramskih predstav in shodov, in za boj proti razadnjaštvu.

Zal le, da je med nami veliko ljudi, ki so napredni in vse to delo odobravajo, nočejo pa pristopiti zraven in pomagati.

Zlasti na take napredne rojake apeliramo, da upoštevajo težave drugih ter se poslužujejo saj tu pa tam priložnosti v agitaciji za Proletarca, za Prosvetno matico in za druge naše stvari.

To bo dalo sicer naši upravnici v uradu in v njeni koloni "Naše aktivnosti" več dela, a ga bo vesela. In veseli bodo nove pomoči vsi drugi, ki so aktivni in jim je za napredok.

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Tržaški Slovenci so zadovoljni, da se vprašanje Julijanske krize ni iztekel slabše kakor se je. Kajti ako bi prevladovala ameriška diplomacija do donca, bi Italija dobila nazaj vso Primorsko, kakor ji je bila podarjena po prvi svetovni vojni. Ampak vsled vztrajanja Jugoslavije pri svojih zahtevah glede Trsta ter ostale Primorske, in vsled podpore, ki ji je dala pri tem Sovjetska unija, je nastala možnost, da se krivica, storjena slovenskemu narodu po prvi svetovni vojni, saj kdaj pozneje pravili.

Priredni pojavi so čestokrat zgodovinskega pomena. Anglijo je letos zadebla izredno ostra zmama in vrgla vse njeno ekonomsko živiljenje s tira. Po Evropi je lani pustošila suša. V Italiji je po dolgi dobi začel bruhati vulkan Etna. Vsem je še v spominu strašna suša, ki je doletela Sovjetsko unijo l. 1920 in ugonobil milijone življenj. In priredni pojavi so čestokrat zgodovinskega pomena. Anglijo je letos zadebla izredno ostra zmama in vrgla vse njeno ekonomsko živiljenje s tira. Po Evropi je lani pustošila suša. V Italiji je po dolgi dobi začel bruhati vulkan Etna. Vsem je še v spominu strašna suša, ki je doletela Sovjetsko unijo l. 1920 in ugonobil milijone življenj. In

Italijanski vnanji minister grof Sforza pravi, da je "internacionaliziran Trst sovražnik miru". Kar je s tem misil reči, da bo Italija ni dobila, bo delovala toliko časa, da si ga zopet podljarmi. Čudno pri tem je, čemu se Sforza z enako vnenju ne poteguje tudi za kolonije, ki jih je Italija izgubila. Trst ji ni potreben. Kolonije so ji bile in so ji še.

George E. Sokolsky, ki je dospisnik Hearstovih listov, se hudeje nad tistimi na mirovni konferenci, ki zahtevajo v pogodbni Avstriji klavzulo, da se Habsburžani ne sme več pustiti na prestol. Smatra, da je to zadeva Avstrijev in nikogar drugega.

Hoover je eden izmed najbolj slovitih besednikov "našega člena živiljenja". Ekonomika panika v tej deželi je nastala pod njim, pa se ni iz nje ničesar načel. Kapitalizma, ki ga on toliko poveličuje, ni mogel rešiti, storil pa je to na tako uspešen način Hooverov naslednik F. D. Roosevelt.

Sedaj, ko je relifna ustanova UNRRA dokončala in prenehala poslušati, so se Zed. države odločile pomagati obubožanim deželam ter bednemu ljudstvu v njih na svojo roko. Vse v podporo strujam, ki so za star sistem — to je, ki so protivne socializmu.

Diktator Franco bi zletel čim prej, da padla Mussolini in Hitler, ako ga ne bi varoval Zed. države ter Velika Britanija. Njegov režim je na trhlih nogah. Naj-

<p

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DŽLAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Država, Chicago, III.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE
NARODNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaitz

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

4301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864

Slepčem je mogoče dati vid z očmi umrlih, veliko težje pa tistim, ki vidijo...

Paul M. Skaug v Renu v Nevadi je bil obsojen v smrt v plinski celici. Star je bil šele 24 let, doma iz mesteca Oskosh v Wisconsinu. V Renu se je skušal preživljati z vlomi, pa ga je v enem gospodinju zaločila in ga podila ven iz stanovanja. Posledica je bila, da jo je umoril. Oblast ga je dobila v roke, porota mu je dočila kot že omenjeno smrtno kazen in po nevadski postavi se tam spravlja ljudi sodno na drugi svet s plinom. Predno so tega fanta odpeljali v plinsko celico, so ga vprašali za oporočno, v kateri naj bi zdravstvenim avtoritetom dovolil uporabiti njegove oči v operacijah na slepih. Skaug je pristal v ta predlog in tako ima katoliški duhovnik Edmund Boyle, star 30 let, zopet vid. Živi v Renu. Na eno oko je bil slep, drugo mu je vsled slepote na enem noglo pešalo.

Zdravo oko zločinka Skauga so vcepili v njegovo 11. januarja letos. Dne 25. februarja so zdravniki v Renu ugotovili, da se je ta transakcija oziroma operacija posrečila in Rev. Edmund Boyle ima spet vid.

Drugo oko omenjenega obsojenca so vcepili nekemu jetniškemu pazniku. In poročilo, kot ga je poslala AP, pravi, da o tem poskuša še ni znamenj, da li se je posrečil ali ne.

Zdravnik, ki je ti dve transakciji z očesi izvršil, je reporterje prosil, da naj ne oglašajo njegovega imena. Je pač to neprjetno delo. Ampak poskus je bil storjen. Ne šele prvič v malem Renu, ki slovi vsled bogataških ločencev, ampak že čestokrat v raznih bolnišnicah po svetu, ne da bi te stvari oglašali v tisku ali v radiu, ker je neprjetno misliti, da ti nekdo izreže ob twoji smerti oči, da jih ucepi slepcu.

Značilno prvi vsem tem je to: koliko laglje je človeka oslepit, posebno v vojnem, pa tudi v raznih hazardnih industrialnih obratih, kot pa mu vrniti vid! Boljše bi bilo, ako se jim bi starega ohranilo. Ampak znanost ni sentimentalna. Raziskuje in prakticira dalje — bodisi za izboljševanje zdravja, ali pa kako ga ljudem uničevati...

In še to je značilno: koliko laglje je ljudi zavajati, da ne vidijo resnice niti s svojimi zdravimi očmi — kot pa jim odpirati razum, da bi videli, kar bi lahko sami videli, ako se bi potrudili gledati resnici v obraz.

Prehajanje Evrope v socializem vzlic umeščavanju ameriškega kapitalizma

V naši deželi je v kapitalističnem časopisu in v radiu veliko vpitja proti "rdečkarstvu" in pa o pomanjkanju demokracije v Evropi.

Stvar pa je ta, da se gre med dvema ekonomskima sistemoma. Enega zastopajo Zed. države, to je, kapitalistični družbeni red in drugega Sovjetska unija. Zed. države imajo demokracijo, ki smo ji socialisti vedno rekli kapitalistična demokracija in to je še danes. Sovjet. unija trdi, da je ona bolj demokratična, kar pa po pojmovanju naše — to je — anglosaške demokracije, ni resnica.

Res je le, da je pod sovjetskim sistemom kapitalizem odpravljen, pod našim pa še uspeva. Oziroma saj v Zed. državah, v Kanadi, več ali manj tudi v latinski Ameriki in deloma na Kitajskem, z ameriško podporo seveda. In na Japonskem ga znova utrijujemo.

V Evropi je v polomu. Kolikor ga je še v nji ga le umetno vzdržujemo. Anglija je v zadnjih parlamentarnih volitvah glasovala za socializem, ampak delavska vlada ga zelo počasno uvaja in država je padla v silno ekonomsko krizo. Ne sicer po krividi delavske stranke pač pa ker je angleško ljudstvo prepozno spoznalo, da s kapitalističnim sistemom ne bo več šlo.

Francija je storila enako zmotno.

Vse evropske dežele so se pod pritiskom kapitalističnega poloma odločile za socializiranje velikih industrij, za pospeševanje zadružništva in za načrtno gospodarstvo.

Anglija je prišla v tej zimi v silne zagate zaradi premoga. Premonjava industrij je bila podravljena v začetku leta. Ampak baroni so vedeli, kaj jih čaka, čim je delavska stranka zmagała s tako večino za svoj program. Rekli so si: "Saj nam bodo rovi plaćani, čemu se bi še brigali!"

Magnati, ki so upropastili ta veliki kurivni obrat, pač niso niti pomisili, da se igrajo z blaginjo vsega angleškega ljudstva. To je razumljivo, ker posedujoči sloj se ne smatra za ljudstvo. Ako jim zmanjka toplotne doma, pa gredo lahko kamorkoli, ker njih ura budilka nič ne skrbi. Ni jim treba na štih in ce jih zljubi udobja, kjerko — bodisi doma ali na potovanjih, so za take stvari najeti navadni ljudje, ki morajo ustajati ob uri budilki, da strežejo bogatino.

Angleška delavska stranka je priznala, da je bila z lastniki rokov premalo "strog", ker jih ni v naprej opozorila, da morajo produkcijo ne zavlačevati temveč jo pospeševati. A namesto tega jim je podzemna bogastva, ki niso bila po božjih in ne po naravnih zakonih nikdar njihova — temveč le po državnih postavah, ki so si jih sami zasnovali, vendarle draga plačala. Drugače v Angliji ne gre, kar priznavajo tam tudi njeni komunisti. Zato so lordi še vedno lordi, aristokracija še vedno v dožubu živi, na milijone dejavev pa je delavska vlada moralna vsled zastajoče produkcije ter kurivne krize poslati na nočne šihte, da pospeši obrat. V Zed. država

PROLETAREC

ri svojim francoskim učencem: "Služite vsemu človeštvu, toda ne pozabljajte pri tem na ta košček zemlje, ki predstavlja našo domovino!" Ko je Prusija leta 1870. napadla Francijo, je stari Pasteur hotel v prve vrste. Vse strahote, ki se jih Nemci počenjali v Franciji in nad francoskim ljudstvom, so povzročile v Pasteurju strašno sovraščvo do Nemcev, ki se ga nikoli do svoje smrti ni hotel ostresti. To je bil tudi vzrok, da je najbolj odločno odbil naslov častnega doktora, ki mu ga je hotela podelitev slavna univerza v Bonnu, prav tako je odklonil visoko nemško cesarsko odlikovanje in nagrado, ki mu jo je za znanstveno delo hotela podelitev berlinska akademija znanosti.

Pasteurjevo ime bodo ljudje izgovarjali vedno s spoštovanjem in hvaležnostjo, saj je bilo vse njegovo delo, vse njegovo življenje in vse njegovo stremljenje posvečeno trpečemu človeku.

Tiskovni sklad Proletarca

II. IZKAZ

Prejetje do 20. februarja 1947.

OHIO:

Cleveland: Felix Strumbel postal \$54.10. Prispevali so: F. Strumbel \$10.35 namesto venca na grob pokojni Gertrude Božič; I. Babnik \$6; Neimelenov \$3.50; J. Babnik \$3; po \$2: A. Zupan, L. Hrovat, F. Kačar; J. Smuk \$1.25; po \$1: L. Medvešek, L. Pike, F. Yazbec, P. Praust, J. Trebec, K. Vrtočnik, J. Cesta, F. Cesnik, J. Zaletel, F. Šifrer, J. Okorn, K. Štokel, J. Fabjančič, J. Pire, M. Zandar, A. Vojanc, A. Zukrajšek, F. Zagor, A. Tanko, U. Muši, Neimelenov: po 50c; A. Debelak, J. Papeš, F. Trilar, J. Butara, F. Spik; po 25c: L. Peterlin, J. Starc.

Akron: Jos. Irmah \$2.

Geneva: Jerry Urbas 50c.

Barberton: Mike Kopach 40c.

ILLINOIS:

Chicago: John Spilliar nabral ob prilici seje glavnega odbora SNPJ \$82.00. Prispevali so: Po \$10: J. Maglich, J. Spilliar; po \$5: J. Culbar, A. Grum, F. Vratarski, J. Culbar, A. Shular, M. Turk, D. Lotrich; po \$3: J. Petritz, M. Kumer, C. Zarneck; po \$2: J. Zupan, J. Fifolt, F. Poljak, U. Ambrozich; po \$1: M. Kuhel, L. Kafer, R. Lisch, F. Građinek, V. Cainkar, A. Trojar, F. Grosner, F. Lotrich, F. Zordan, M. Medvešek.

Chicago: Philip Godina \$6, F. A. Vider \$4; po \$2: A. Mali, Leo Kaiser, Sr., Mrs. L. Volk; po \$1: Jennie Yagodčič, C. Pichman; J. Zbačnik \$50c.

Gurnee: Mrs. John Mesec 50c.

Waukegan: Citalnica S. N. Doma \$10.

PENNSYLVANIA

McKees Rocks: Jacob Ambrozich postal \$36.11 kot sledi: Nabranu na seje Federacije SNPJ v Pittsburghu dne 26. jan. \$26.11: federacija davaovala iz blagajne \$10.

Strabane: Klub št. 118 JSZ \$25. (Poslala tajnico Frances Bartol.)

Masontown: Anton Strežaj \$5. (Poslal A. Zornik.)

Johnsbury: Frank Oblock \$1.

Enon Valley: A. Cvetan 50c.

Tire Hill: A. Stražiar 50c. (Poslal F. Cvetan.)

CALIFORNIA:

El Cajon: Peter Benedict \$10.

Van Nuys: John Selak \$6.

Los Angeles: J. Gornik \$1.40; A. Karmenčič \$1.

COLORADO:

Somerset: Anton Penko \$1.

Pueblo: Mrs. Vivoda 50c, F. Boltezar 35c.

KANSAS:

West Mineral: J. Marolt \$1.75; F. Lesjak \$1.

Gross: J. Kunstel \$1.

Edison: Chas Vorina \$1.

MONTANA:

Red Lodge: K. Erznožnik \$1.50.

Butte: Anton Zugel 50c.

MICHIGAN:

St. Charles: Frank Markel \$2.50.

Detroit: R. Potocnik \$1.05.

Gallup, N. Mex.: John Novak \$2.

Anton Hren \$1. (Poslala Mary Marinček.)

Rock Springs, Wyo.: Frank Remitz \$2.10; Frank Grum \$2. (Poslal F. Remitz.)

Cassville, W. Va.: Jerry Franečić \$2. (Poslal L. Selak.)

Nepemming, Minn.: Frank Smuk \$2.74.

St. Louis, Mo.: C. Medved \$1.

Murray, Utah: John Malich 50c.

Port Hope, Ont., Canada: Matt Zobec 50c.

Sandbury, Ont., Canada: Albin Kocijan 50c.

Skupaj \$281.00, prejšnji izkaz \$225.36, skupaj \$506.36.

Tole mi ne gre v glavo?

Posejilo Čehoslovaški

Praga.—ONA—Ugled angleške delavske vlade med ljudstvom precej naglo propada. Kjerko so počake zdaj Churchill, mu priredi ljudstvo ogromne ovacije. Seveda, res je, da se nahaja Anglija danes v velikanskih gospodarskih krizi, ter da je v takih dohodih vedno posebno težko presojati pravo razpoloženje v narodu, ki utegne pokazati popolnoma drugačno lice, čim se razmere nekoliko izboljšajo. To da vašemu poročevalcu je jasno, da bi volitve, aka bi se imelo ponoviti v teh tednih, spravile Churchilla takoj nazaj na vlado in oblast.

Dej je to tudi Churchillovo mnenje, da je jasno po tem, kako odločno je zavrnjal miglaj sedanjega finančnega ministra Hugh Daltona, ki je nedavno v parlamentu dejal napram opoziciji, da upa, da bodo znali sodelovati. "Koalicije pa že ne!", je dejal Churchill.

V Londonu neprestano nastajajo govorice o odstopu tega ali onega ministra — govorice, ki ostajajo nepotrenje, ki pa vendar kažejo, da je v krogih vlade mnogo težav in nesporazumov.

Takšno je bilo njegovo znatenje delo v najbolj kratkih obrisih. Največja značilnosti Pasteurjeva je pa prav za prav njegovo znanje, kakov tudi sposobnost, da je izredno natancenje znal opazovati vse življenje in pojave okoli sebe, da je vedno poizkušal vsemu okoli sebe najti resnično stvarne vzroke in povode.

S tem svojim znanjem in temi sposobnostmi je v Nemčiji zopet izigradel brezplodni govorjenjem in besediljenjem. Prav zaradi tega je Pasteur dosegel take uspehe v svojem delu, zaradi tega je njegovo delo postalo odločilnega pomena za vse čase.

Težko bi dobili v znanosti učenjaka, tako strogega nasprotnika, ki je bil ravno Pasteur. Pasteur ni nikoli maral govoriti o katerem koli poizkušu in raziskovanju, če je izdeloval one, ki v Ameriki delujejo proti potdsamskemu sporazumu. Nobenega dvoma ne more biti o tem, da je s tem pred vsem govoril proti Dullesu. Pauley je navedel svoje razlage proti temu, da bi Sovjetska unija dobivala reparacije iz tekče nemške industrijske producije — toda obenem je tudi ostro napadel one, ki v Ameriki delujejo proti potdsamskemu sporazumu.

Ameriški komisar za reparacije, Pauley, pa je nedavno močno poudaril, da nameravajo Zed. države gledati na to, da bo potdsamski sporazum izveden. Pauley je navedel svoje razlage proti temu, da bi Sovjetska unija dob

PRIPOVEDNI DEL

LOVCI NA MEDVEDE V TAJGI

Na naši vojni ladji smo imeli maldega medvedka, ki je postal ljubljeneč vseh. Na svojih kratek nogah se je zibal po palubi, opazoval mornarje pri njihovem delu, a se vedno rad zatekal v kuhinjo, smatrajšo kuharja z njegovo belo čepico za svojega največjega dobrotnika.

"Tako streljam jaz," je dejal, "pa sem star že 80 let."

Štefan je odzvel staremu pustku in vzkliknil: "Glej, oče!"

Vsi smo se ozrl. Štefan je v tistem trenutku pomeril na drobnega ptička, sedečega na vetrni drevesu, ki je bil enako oddaljen kakih 100 metrov, in sprožil. Pticek je padel na tla.

"Na, na — to še ni vse," je zadržal stari oče. vendar se mu je očitno dobro zdelo.

Stopili smo nato v svetlo, prosto hišo lovske družine Pasjutovih. Povsod na stenah so viseli kožni sibirski tigrov, medvedov, kožami so bile potrte tudi podnice. Čul sem, da vlaada med lovci vera, češ, da utegne postati za strelca v lovcu štirideseti medved usoden, zato sem o tem pobaral starega.

Toda takoj me je zavrnil, rekoč: "To vse je nesmisel. Podrl sem že nad 300 medvedov in moral potem takem že sedemkrat končati. Zares, če medveda sam raho ranimo, bo skušal priti lovcu za hrbet ali ga napasti iz zasede. Tu je že na mestu previdnost. Veliko manj nevarno je zasledovati tigra. Ustrelil sem že devet tigrov, a nič se mi ni pripetilo. Nevaren nasprotnik je merjasec. Ustrelil sem jih že na stotine, če računam zraven tudi divje svinje. Potrebna je pač prisotnost duha in pa odločnost. Devet tigrov, 300 medvedov, okrog 400 divjih svinj in merjasev — redek je tak plen enega samega lovca.

Tajga vabi in kliče

Pred dolgimi desetletji je prišel stari Pasjuta semkaj na obalo severa. Prišel je z ravnim Ukrajine. Tajga ni posebno primerna za kmetovanje, tu se najbolj izplača lov. Zato Pasjuta klub svojim osemdesetim še vedno zahaja v gozdove in nikoli ne zamre v njemu lovska strast. Sina in starejšega vnuka je vzgojil za loveca. 17-letni Stefan je ustrelil lansko zimo sedem volkov, 35 kun, sedem lisic in štiri bobre. Nbral pa je tudi 213 gramov čudodelnega korenja sen-sen, ki je znan v medicini kot čudotvorno živiljensko krepilo.

Jakob Pasjuta ima za seboj težko, trudopuno življenje. Bila so leta, ko je moral oddati kože ustreljenih živali za smešno nizko ceno. Prebil je cele mesecu tudi v najhujši zimi v tajgi, prepuščen popolnoma sam sebi. Od doma ga je ločilo neizmerno snežno morje. V primeru bolezni ali če bi prišel v kremplje divjih zveri, bi bil neizbežno zgubljen. Veliko lovcev v tajgi je žalostno končala.

Cisto drugače se godi sedaj mlajšemu rodu. Jakobov sin Ivan, ki je imel nekaj smole s svojim štiridesetim medvedom,

čeemer smo govorili zgoraj, je sedaj predsednik Lovske zadruge v svojem okraju. V Sovjetski državi imajo lovci tudi na skrajnem severu, v tajgi, po lovskeh okoliših, v razdalji po 50 km solidno zgrajene lovske koče, v katerih najdejo pri svojih pohodih skozi neizmerne gozdove vse potrebujoči, od lovskih do knjig in vsakovrstnega orodja. Pozimi pridejo do koč nosati na smučeh, ki prinesajo svežega živeža in odnesajo dobro plačane kože divjadične do železnice in v mesta. V tajgi mrgoli vsakovrstne divjadične. Zlasti bogata na divjih živalih je tajga na Dalnjem vzhodu. Tamkaj prebiva usrski tiger, panter, sobolj, lisica, razne vrste kun, medved, jeleni raznih vrst, velike veverice, sploh divjad, ki jo je težko naštetiti.

Čehoslovaška pritožba radi transporta skozi Nemčijo

Praga. — ONA — Čehoslovaška vlada je naročila svojemu ambasadoru v Washingtonu, da nujno vloži priziv proti nedavnemu sklepku generala Lucius Clayja, vrhovnega komandanta ameriških vojnih sil v Evropi, z ozirom na promet čehoslovaškega blaga skozi Nemčijo.

General Clay je bil odločil, da bo prevoz čehoslovaškega blaga skozi Nemčijo enostavno ukinil, ako Čehoslovaška ne plača prisotnih dolarjev. Ustrelil sem jih že na stotine, če računam zraven tudi divje svinje. Potrebna je pač prisotnost duha in pa odločnost. Devet tigrov, 300 medvedov, okrog 400 divjih svinj in merjasev — redek je tak plen enega samega lovca.

Tajga vabi in kliče

Pred dolgimi desetletji je prišel stari Pasjuta semkaj na obalo severa. Prišel je z ravnim Ukrajine. Tajga ni posebno primerna za kmetovanje, tu se najbolj izplača lov. Zato Pasjuta klub svojim osemdesetim še vedno zahaja v gozdove in nikoli ne zamre v njemu lovska strast. Sina in starejšega vnuka je vzgojil za loveca. 17-letni Stefan je ustrelil lansko zimo sedem volkov, 35 kun, sedem lisic in štiri bobre. Nbral pa je tudi 213 gramov čudodelnega korenja sen-sen, ki je znan v medicini kot čudotvorno živiljensko krepilo.

Jakob Pasjuta ima za seboj težko, trudopuno življenje. Bila so leta, ko je moral oddati kože ustreljenih živali za smešno nizko ceno. Prebil je cele mesecu tudi v najhujši zimi v tajgi, prepuščen popolnoma sam sebi. Od doma ga je ločilo neizmerno snežno morje. V primeru bolezni ali če bi prišel v kremplje divjih zveri, bi bil neizbežno zgubljen. Veliko lovcev v tajgi je žalostno končala.

Cisto drugače se godi sedaj mlajšemu rodu. Jakobov sin Ivan, ki je imel nekaj smole s svojim štiridesetim medvedom,

Ameriški družinski koledar je ves razposlan. Pisma, ki jih prejemamo o njemu, so poahlvana. Zastopniki, ki ga razpečavajo, pa bi ga kajneda radi bolj zgodaj prejeli. Rekli smo že, da vsle novih razmer začnemo s tem delom toliko zgodaj, da knjiga izide ob pravem času. Sedaj pa je treba pomagati, da pridemo med ljudi vse izvodi te knjige.

Slovenci v Chicagu so imeli v minulih tednih živahne dneve. Veselica ženskega društva "Nada" SNPJ je fino izpadla, enako veselica društva "Slavija" št. 1 SNPJ.

Ob prilik seje gl. odbora S. N. P. J. smo imeli veliko obiskovalcev. Vsi so se o listu poahlvalno izrazili in tudi prispevali v njegov tiskovni sklad.

Fino je izpadla tudi priredba mladinskega krožka št. 26 S. N. P. J. Udeležili so se je vse glavni odborniki in seveda veliko drugega občinstva. Spored je bil dober in razpoloženje med našim naraščajem izborni.

Dobili smo precej novih naročnikov. Med njimi so John Cebular iz Philadelphia, John Petritz iz Los Angelesa in M. Polak iz mesta Butte, v Montani — vse novi glavni odborniki SNPJ. Dobila jih je na našo naročinsko listo Angela Zaitz.

Znova si je naročila Proletarska značajka Mrs. Golenko v Chicagu. Njena restavracija na Blue Island Avenue je prijubljen prostor.

Tiskovni sklad Proletarca je priobčen v tej številki. Je zelo dobr začetek. In naj bo tu podprt, da je tudi potreben.

Draginja je nas namreč tako zadevala. In treba bo misliti, pa tudi kaj storiti, da premagamo po-dražitve.

V prejšnji številki smo na prvi strani omenili v par besedah o naših agitatorjih, ki so delali za tiskovni sklad. Med njimi je bil Feliks Strumbel v Clevelandu, John Spillar iz St. Louisa in več drugih, ki so omenjeni v izkazu. Priznanje vsem, ki so prispevali v ta sklad.

Lawrence Selak, Star City, W. Va., je postal znesek za našino v \$2 v tiskovni sklad,

ki ju je prispeval Jerry Franetič iz naselbine Cassville. Ob enem Lawrence Selak piše med drugim: "K vprašanju glede naročnine na Proletarca priporočam, da naj se ne zviša. To predlagam iz razloga, da kdor se v res-

EDGAR HOOVER, načelnik FBI pravi, da so se zločini, ki jih uganja mladina, silno pomnožili. Največ je med otroki vložilec, med onimi poznejše starosti (do 20 let) pa posiljevalec, roparjev in rakitev. Učitelji in sodniki se ukvarjajo z vprašanjem, čemu starši pusti svojim mladoletnim sinovom in hčerjam izostajati z doma po celo noči, ko bi vendar morali vedeti, da to ni dobro za nikogar. Gornje sta dečka, oba okrog 15 let stara, v spremstvu detektiva, ko so ju vjeli po osušljenu, da sta morilca. Zločin sta priznala in njuna mladost bo pokončana v ječi.

NAŠE AKTIVNOSTI

Zbira ANNE BENIGER

Ameriški družinski koledar je ves razposlan. Pisma, ki jih prejemamo o njemu, so poahlvana. Zastopniki, ki ga razpečavajo, pa bi ga kajneda radi bolj zgodaj prejeli. Rekli smo že, da vsle novih razmer začnemo s tem delom toliko zgodaj, da knjiga izide ob pravem času. Sedaj pa je treba pomagati, da pridemo med ljudi vse izvodi te knjige.

Slovenci v Chicagu so imeli v minulih tednih živahne dneve. Veselica ženskega društva "Nada" SNPJ je fino izpadla, enako veselica društva "Slavija" št. 1 SNPJ.

Ob prilik seje gl. odbora S. N. P. J. smo imeli veliko obiskovalcev. Vsi so se o listu poahlvalno izrazili in tudi prispevali v njegov tiskovni sklad.

Fino je izpadla tudi priredba mladinskega krožka št. 26 S. N. P. J. Udeležili so se je vse glavni odborniki in seveda veliko drugega občinstva. Spored je bil dober in razpoloženje med našim naraščajem izborni.

Dobili smo precej novih naročnikov. Med njimi so John Cebular iz Philadelphia, John Petritz iz Los Angelesa in M. Polak iz mesta Butte, v Montani — vse novi glavni odborniki SNPJ. Dobila jih je na našo naročinsko listo Angela Zaitz.

Znova si je naročila Proletarska značajka Mrs. Golenko v Chicagu. Njena restavracija na Blue Island Avenue je prijubljen prostor.

Tiskovni sklad Proletarca je priobčen v tej številki. Je zelo dobr začetek. In naj bo tu podprt, da je tudi potreben.

Draginja je nas namreč tako zadevala. In treba bo misliti, pa tudi kaj storiti, da premagamo po-dražitve.

V prejšnji številki smo na prvi strani omenili v par besedah o naših agitatorjih, ki so delali za tiskovni sklad. Med njimi je bil Feliks Strumbel v Clevelandu, John Spillar iz St. Louisa in več drugih, ki so omenjeni v izkazu. Priznanje vsem, ki so prispevali v ta sklad.

Lawrence Selak, Star City, W. Va., je postal znesek za našino v \$2 v tiskovni sklad,

ki ju je prispeval Jerry Franetič iz naselbine Cassville. Ob enem Lawrence Selak piše med drugim: "K vprašanju glede naročnine na Proletarca priporočam, da naj se ne zviša. To predlagam iz razloga, da kdor se v res-

nici zanima za ta list in za našo delavsko gibanje, še zmeraj da nekaj podpore poleg naročnine. Nekaj je seveda takih, ki plačajo le \$3 regularne naročnine. Ampak če jim bo povisana, bo marsikdo list pustil. Takšno je moje mnenje," zaključuje Selak svoje pismo.

Kadarkoli pride Anton Shular, predsednik gl. porotnega odbora SNPJ v Chicagu, se vselej oglaši tudi v našem uradu, da nas vpraša, kako se imamo. In ob enem odda naročnine, ki jih je nabral. Tako je storil tudi pri svojem nedavnem obisku. Plačal je pet naročnin in dal znesek listu v podporo od dveh prispevateljev, ki sta omenjena na prednjem smrti predsednika Roosevelt.

Eko je deloval v tiskovni sklad.

Frank Remitz, Rock Springs, Wyo., je poslal tri naročnine in \$2 v tiskovni sklad, ki jih je prispeval Frank Grum, on (Remitz) pa \$2.75 v tiskovni sklad.

Frank Remitz, Rock Springs, Wyo., je poslal tri naročnine in \$2 v tiskovni sklad, ki jih je prispeval Frank Grum, on (Remitz) pa \$2.75 v tiskovni sklad.

Enako je storil Kajetan Erznožnik iz naselbine Red Lodge, Montana.

Frank Benčina je v bolnišnici St. Anthony v Chicagu, kjer je bil operiran. Naročil si je kolekar ter knjige, "da se ne bo dolgočasil."

Jako slabega zdravje je John Chamazar, ki je pisal v Proletarca svoj tedenski "Drobiz". Njegova kolona je bila zelo prispevala.

Albin Karničnik iz Penne se je preselil v Los Angeles in oblikoval, da bo tudi tam agitiral za predstavnikom.

Louis Barborich, Milwaukee, se je v pismu poahljal z zimo.

Imeli so snega na pretek in komur se ni ljubilo ven gaziti po njemu — namreč po snegu do kolen, je ostal v taverni.

Pravi, "bila nas je polna družba v polni taverni, pa smo pil in peli." Mr. Barborich, to je prijetno. Ker v Angliji iste dni, kjer je tudi padlo veliko snega, so morali zmrzovati. Barborich je tudi poslal dve novi naroč-

nini in sedaj pa se vzlic še vedno zanesenčenim potem trudi v raz-pečavanju koledarja.

John Ivoševič v Chicagu je naročil koledar in knjigo P. M. in pravi, da četudi ne soglaša z vsem, kar Proletar pravi, mu je list vendarje všeč.

In v pismu pravi, da nam želi uspeh v pripravljanju, da se rešimo težko, ki ogrožajo Proletarca.

"Ta koledar je pa zares dobra knjiga." Tako pravijo vse, ki so ga že prebrali. Ce si ga še niste naročili, storite to takoj. Ne bo vam žal. Ako pa ste ga že naročili, ne pa še prejeli, nam sporočite, da poizvemo na pošti, čemu vam ga še niso dostavili.

Minuli teden smo imeli v upravnistvu izredno veliko korespondence. Odgovarjamo na vsa pisma sproti kolikor hitro mogoče. Veliko pisem je zanimivih tudi tudi za druge, zato jih v izčrpu pogostoma omenjam. N. pr. Mary Dernach iz Martins Ferry, O., piše: "Cenjena upravnica Anne Beniger: Videla sem pred nekaj tednimi apel par dopisnikov, da se bi zbiralo stare slovenske knjige, ki smo jih že prebrali, dokler jim v tej koloni ali na kakem drugem mestu damo točen naslov, kam naj knjige pošljemo direktno namesto da bi imeli oni in mi dvojno delo.

Kar najbolj potrebujemo, so novi naročniki. Dobili smo jih v teh tednih že priljivo, a ne še toliko, da bi služilo namenu, radi katerega ta list izhaja. Torej prav zares — vsakdo naj pridobi sij enega novega naročnika čimprej in potem še enega do konca leta.

John Ivoševič v Chicagu je naročil koledar in knjigo P. M. in pravi, da četudi ne soglaša z vsem, kar Proletar pravi, mu je list vendarje všeč. In v pismu pravi, da nam želi uspeh v pripravljanju, da se rešimo težko, ki ogrožajo Proletarca.

Dobivamo tudi pisma za informacije o starem kraju. Vsem ustrezemo kolikor je v naši moči. Glede knjig, ki so nam bile poslane, da naj jih odpremimo v stari kraj, zagotavljamo, da bomo to storili, cim dobimo.

Obstajajo tudi pisma za informacije o starem kraju. Vsem ustrezemo kolikor je v naši moči. Glede knjig, ki so nam bile poslane, da naj jih odpremimo v stari kraj, zagotavljamo, da bomo to storili, cim dobimo.

Obstajajo tudi pisma za informacije o starem kraju. Vsem ustrezemo kolikor je v naši moči. Glede knjig, ki so nam bile poslane, da naj jih odpremimo v stari kraj, zagotavljamo, da bomo to storili, cim dobimo.

Obstajajo tudi pisma za informacije o starem kraju. Vsem ustrezemo kolikor je v naši moči. Glede knjig, ki so nam bile poslane, da naj jih odpremimo v stari kraj, zagotavljamo, da bomo to storili, cim dobimo.

Uran 235**Kaj je snov?**

PRVI ATOMSKI EKSPLOZIV

Vzemimo na primer kos urana, ki ga pridobivajo kemiki iz rude. Na zunaj izgleda kot kos železa; in vendar vemo, da se vršijo v tej masi majhne eksplozije, ki se same po sebi vedno ponavljajo... Seveda niso te eksplozije prav nič nevarne, ker se vrše same po sebi tako počasi, da bi poteklo približno 4,4 milijard let, preden bi eksplodirala vsaj polovica atomov v tem kosu.

Leta 1938, 43 let potem, ko so odkrili naravno radioaktivnost urana, so fiziki odkrili še druge vrste eksplozije, in sicer na ta način, da so bombardirali uran z majhnimi nedelektiriziranimi telcesi, ki so jih imenovali neutrone.

Kaj se zgodi v takem kosu urana? Z dolgotrajnim opazovanjem in natančnim merjenjem so prišli do zaključkov, da niso bili rezultati takega bombardiranja vedno enaki, ampak da so se razlikovali, in sicer je bil rezultat drugačen če je bombardiranje zadealo različne vrste neutronov.

Prav za prav se kos urana stoji iz dveh uranov: urana 235 in urana 238, ki sta spojena vedno v enakem razmerju in se razlikujeta samo v številu neutronov v njunih središčih.

Pa si oglejmo najprej uran 235!

Središče tega urana eksplodira v trenutku, ko ga zadene neutroni. Pri tem se središče razdeli na dva dela, približno enaka, ki zletita z veliko brzino. Federic Joliot Curie je leta 1939 odkril, da pride lahko do eksplozije dveh ali treh neutronov naenkrat, ki lahko zadenejo najboljša središča in povzročijo na ta način zlom. Fiziki imenujejo to "povezana reakcija".

Na ta način bi lahko v kratkem času eksplodirala vsa središča urana 235 in povzročila ogromno energije. En kilogram urana 235 proizvaja toliko energije, kolikor 8000 ton premoga. Učinek bi bil še večji, če bi lahko ločili uran 235 od urana 238.

Sicer imata oba enake fizične lastnosti in bi bila možna njuna ločitev, vendar bi ta postopek zahteval mnogo časa in denarja.

Da bi pridobili na primer samo en miligram urana 235 bi potrebovali milijon kilowatnih ur.

Amerikanci so rabili več kot pet let, da so nabrali nekaj stogramov urana 235, s katerim so potem izdelali prvo atomske bombo.

Tajni nemški dokumenti bodo objavljeni

Zvezna vlada po objavila dokumente, ki jih je zaplenila v nemških arhivih, dasi mnogim ne bodo ljubi. Tako namigujejo v Washingtonu. Baje se tu gre glede takratnih tajnih dogovorov med nemško in sovjetsko vlado. Ampak če se bo nemške vladne dokumente objavilo, bi bilo dobro priti z vsemi na dan, ne z golj z tistimi, ki bi imeli namen spraviti sovjetsko vlado v slabu luč.

Seznam priredb slovenskih organizacij v Chicagu

Organizacije v Chicagu in okoliški, ki žele imeti svoje priredebe označene v tem seznamu, naj nam sporoč podatke, enako tudi popravke v slučaju pomot.

Zenski klub **Bled** priredi zabavo v soboto 12. aprila v dvorani Ameriške legije na 2124 N. Halsted st.

"Prešernov" koncert v nedeljo 13. aprila.

Kegljaška tekma SNPJ in zavala 26.-27. aprila 1947. Zavala 26. aprila v dvorani Sokola Havljíček Tyrš. Kegljaška tekma 27. aprila v Cascade Center Alleys, W. Cermak Road.

Centralni odbor SANslovin po- družnic v Chicagu bo imel priredbo v nedeljo 5. maja v dvorani SNPJ.

Pioneer St. 559 SNPJ. Piknik v soboto, 2. avgusta v Pilsen parku na 26. cesti.

Resnica živi v kleti; zmota sedi na pragu.—Austin O'Malley.

GENERAL OFFICE GIRLS Must type — Good starting salary

Permanent positions — Small shop

Excellent working conditions

NATION-WIDE TIRE SERVICE

2112 N. Cicero — NATIONAL 3950

Business Directory

Painting and Decorating Service
Interior or Exterior Work
Wall Washing and Paper Hanging
LOW RATES
FRANK ROSS
1004 N. Mozart St. Armitage 8317

Painting, Papering
Homes, Commercial
City, Suburban
Call MR. GORDON
ALL WORK GUARANTEED
1829 S. Harding Ave.
ROC. 2455

R and R JUNK SHOP
Highest Prices Paid
We Collect Junk of All Kinds
Specialize in Old Newspapers and
Scrap Iron
We Pick Up Any Amount
9 a.m.-6 p.m. Call BOU 9085
6 p.m.-10 p.m. Call BOU 3322

JACOB EICHBERGER
We Buy and Sell Everything
of value—We Pay YOU for Cleaning
Out Your House from Attic to
Basement
2827 N. Lincoln Avenue
WELLINGTON 7678

BRIGHTON BUILDING MAINTENANCE CO.
Steam Cleaning—Tuck Pointing
ESTIMATES GIVEN
3557 Archer Avenue
VIRginia 0498

CHARLES YANCEY BUILDING MAINTENANCE
Roof Repairing—Chimney Work
Tuck Pointing and
Building Cleaning
We Sand Blast Anything
7305 S. Vincennes TRIangle 9368

Margueritte's Juvenile Shop, 3437 W. 63rd St. Now under the personal management of Mrs. A. Ross & Mrs. J. Koziicki. Offering a new & complete selection of Juvenile clothing and accessories. Your patronage greatly appreciated.

ONE GRAND STOP
1000 W. 20th Place Seeley 1988
A place where good Fellows meet. Complete selection of popular brands of Liquors, Beers & Wines. Serving Chili and a variety of delicious sandwiches.

MUELLER and WOLFINGER
Manufacturers of jewelry. Special order work.

Engagement and wedding rings
Original work for clubs & societies
1903 Belmont Ave. 2nd floor
Graceland 6483

MID CITY VENETIAN BLIND CO.
Custom Built Venetian Blinds
Retaped — Refinished — Cleaned
Custom made Draperies & Curtains
Excellent Work
2950 N. Clark St. GRA. 4253

GENE and BROS.
We will compl. **EXTERMINATE**
Insects, Rodents and other Pests. Give us your problems and we will give you results.

2143 West 19th Street
Haymarket 6410

Central City Upholstering Mfgs.
WE WILL RENEW YOUR FURNITURE. — New springs installed where needed. New webbing and filling. Frames Re-enforced and Wood retouched. Select. of matls. 2120 Grand Ave. Hay. 0373

KING & LANE
619 North Rush St.
Let us remove the old paper from your walls. Painting, Calcimine, Wall Washing, Colored After 5:30 p.m. — Call WHI. 6082 or DOR. 2734

FRANK'S
FOR MOTOR TUNE UP
Starters and Generators, Batteries
VOLTAGE REGULATOR
660 W. 35th ST. Yards 6701

LAKE-WESTERN JUNK
Plaćamo najviše cene za stari papir, cunje, žezezo in kovinje. Pobiramo po vsem mestu.
2417 W. Lake St. Canal 6137

Jefferson Waste Material, Inc.
Kupujemo starino
Stare časopise 90c za 100 funtov "Corrugated" \$1 za 100 futov. Kupujemo cunje, kovinje in žezezo. Poklicitev in pridemo takoj.

1460 S. Jefferson St.
Canal 4276
Haymarket 4264

POTREBUJEMO
PRVOVRSTNEGA POMOCNIKA
v pekarstvu finega peciva. Pet dni v tednu, \$100 plaće. Delo začenja ob 5 A.M. Oglašuje se na
2655 W. 71 st STREET
Tel. Grovehill 8443

FREIGHT HANDLERS
General Factory work
Experence necessary
Good wages — Steady work

S. HELFAND & SONS
615 W. Pershing Road

Help Wanted**SHIPPING ROOM HELP**

NEEDED AT ONCE

Permanent Positions

TOP SALARIES

Philco Distributors INC.
509 E. Illinois St.

Start Out Right In 1947
WITH ESTABLISHED COMPANY**TYPIST & GENERAL Office Girls**

Ideal working conditions
5-day week — Permanent

Call:

Central 9004 — Office Mgr.
Or apply 111 N. CANAL STREET

STENOGRAPHER FOR SALES DEPARTMENT OF MANUFACTURING FIRM

Near North Side
5-Day Week
Excellent working conditions
Good Salary

Apply

ASKANIA REGULATOR CO.
240 E. ONTARIO WHI. 3700

WANTED AT ONCE**NURSES**

The Carle Hospital and Clinic of Urbana, Ill., is taking applications for general duty, nurses nad nurses' aides. Straight 8 hr duty; no student nurses. Several furnished rooms available for both married and unmarried nurses. — Write or phone R. H. Duncan, bus. manager

602 W. University Ave.
Urbana, Ill.

DESIGNER

exp. in all phases of creating designs; pattern and sample of gen. leather and imitation leather for flat leather goods division of an expanding company; man must be capable of taking charge of all phases of the work; high starting salary plus bonus on sales of leather division. Best work cond. Perm. position. Contact or write

WESTERN NOVELTY CO.
1726 N. First, MILWAUKEE, WIS.

Inquiries promptly acknowledged

Stitching & Plastic Binding Machine Operators

in printing trade. — Highest pay.

Work the whole year around.

Paid vacations and holidays

Clean, healthy working conditions.

George F. McKiernan & Co.
1056 W. Van Buren St.

WOMEN With or without experience

"Plastic Finishers"

Clean, light work. Very much Overtime. — Good transportation. Beginners receive \$33.50 and more

Raise in 30 days.

HARRY DAVIES MOULDING CO.
1428 N. WELLS ST.

Experienced SPRAY PAINTERS DAY OR NIGHT SHIFT**Highest Wages**

Steady work all year around
Best Working Conditions

Apply Immediately

Bermar Finishing Co.
6341 N. Broadway

URGENT

Woman wanted to help busy mother with house and school age children. — Stay or go.

Sunday off. — Call between

1 P. M., 3 P. M. and 4 P. M., 6 P. M.

MANSFIELD 0139

GENERAL OFFICE WORK

SOME TYPING

Knowledge of Comptometer and Shorthand Essential—Excellent Starting salary—Permanent positions

Call Mr. STRACHAN or apply

Guggenheim Packing Co.
1337 W. 37th Street

File Clerks & Typists

BEGINNERS! — Permanent Posi-

tions offering a fine, modern office.

Five day week — Good starting

salary — All benefits. — Pleasant

congenial surroundings.

HARDWARE MUTUAL CASUALTY CO.

221 N. LA SALLE ST.

Room 1763

BINDERY GIRL — Exper. to take

charge of small Printing dept.

bindery. — Excell. salary to start.

Opportunity to better self. Pleasant

working cond. — Apply

Sell Corporation, 531 S. Jefferson

Har. 4009

Philco Distributors INC.

509 E. Illinois St.

HELP WANTED**" EXCELLENT OPPORTUNITY "****Engineers and Design Draftsmen**

A limited number of permanent positions available for engineers experienced in structural, electrical, piping, pressure vessel plant and layout and design. — Long range program with good opportunity for advancement

WRITE OR CALL, GIVING FULL PARTICULARS

CHEMICAL PLANTS DIV.

Blaw-Knox Construction Co.

P. O. Box 5087, PITTSBURGH 6, PA.

Vprašanje slovenske Koroške

MIRKO G. KUHEL, tajnik SANSA.

(Nadaljevanje.)

1918-38 — po s'arib tarih
Ob zlomu Avstro-Ogrske je bilo sproženo koroško vprašanje. Zdela se je, da je za zmemom odklenalo nemškemu gospodarstvu nad podjarmjenimi narodi in da se bodo koroški Slovenci lahko združili z ostalimi Slovenci v Jugoslaviji. Toda prislo je brido razčakanje, ki ga je tudi koroškim Slovencem pravila zapadna kapitalistična diplomacija. Neogibna posledica te politike je bil krivčno zasnovani ter pristransko izvedeni plebiscit.

Saintgermanska Avstrija pomni za koroške Slovence nadaljevanje germanizacije, nadaljevanje nasilja in brutalnih metod raznarodovanja. Nemška šola je bila že v Avstro-Ogrski najhujša potujevalka, najbolj nevarno orožje v borbi proti slovenskemu življu. Slovenskim otrokom je bilo namreč v teh solah pod telesno kaznijo prepovedano govoriti slovensko, kar je veljalo tudi za njihov razgovor med odmori. Prišlo je sicer leta 1848, ko je bilo z zakonom določeno, da se mora vršiti pouk v osnovnih šolah v materinščini otrok. Toda zakon je postal samo na papirju. Odredba glede uveljavljanja materinščine v osnovnih šolah je bila upoštovana komaj v približni polovici šol na področju Slovenske Koroške. Ironija usode je, da so slovenske šole na Koroškem popolnoma izginile, čim je bila uvedena takozvana utrakvistična (dvojezična) šola. Zaman so slovenski starši prosili za preuredbu utrakvističnih šol v slovenske. Zaman so bile neštete spomenice slovenskih šolskih in občinskih zborov na Koroškem. Zaman so bile sodne odločbe državnega upravnega sodišča.

Ta smer šolske politike se je stopnjevala po plebiscitu 1920 v republiki Avstriji. Na papirju je bilo sicer še 76 utrakvističnih šol, toda stvarne določbe uredbe so se izvajale komaj na 7. solah, drugod ni bilo o slovenščini ne duha, ne sluba. Toda kako bi se sploh mogel vršiti slovenski pouk, ko so koroški germanofili preganjali po 1920 vse slovenske učitelje? Doživeli smo v naslednjih letih do 1930. da ni bilo na polovici utrakvističnih šol niti enega učitelja, ki bi znal slovensko. Kako bi se mogli koroški Slovenci okoristiti s takozvano kulturno avtonomijo, če so fanatični Nemci na Koroškem videli celo v uprizorjanju slovenskih iger in v nastopu slovenskih pevskih zborov ireidentične namere? Nestrpnost koroškega nemštva ni popustila niti ob sporazumu 1930 med predstavniki koroških Slovencev in koroških Nemcev. Nekateri pošteni Nemci (Veiter) so priznali, da so bile zahteve koroških Slovencev minimalne. Sledota koroških germanizatorjev je šla čez drn in strn po starih tarih stopnjevalnega nadaljevanja germanizacijske politike, ki je pripravila na Koroškem teren za bližajoči se vihar hitlerjevskoga in nacifašističnega nasilja.

Pekel nacizma

V marcu 1938 je pripadla tudi Koroška ob nasilni priključitvi Avstrije Hitlerjevi Veliki Nemčiji. Novi položaj je pomenil

zdržljivev germanizacijskega nasilja koroških Nemcev z nacističnimi imperialističnimi ter "slovanožerkimi" stremljenjem. Nacistično razpoloženje koroških Nemcev je bilo splošno razpoloženje. Pričelo se je najhujšo gorje koroških Slovencev. Njihova pot je vodila strmo k vrhu Golote. Ze preje neznosni pritisik se je iz dneva v dan večal. Življenje koroških Slovencev je postalo brezupno. Nad zibelko slovenstva so se zgrnili temni, težki oblaki, ki so napovedovali hudo uro. Postavljen je bilo vprašanje: Mar bo koroški slovenski rod vzdržal v divjanju surovih sil, ki so iztezale svoje krvoljene, poastne kremlje nad njegovo glavo? V času od priključitve Avstrije k Nemčiji pa do napada na Jugoslavijo so izgubili koroški Slovenci že tiste borne pravice osnovnih narodnotnih pravic, kolikor so jih še imeli. Dvojezične čitanke dvomljivje vrednosti so sezgili pred očmi zbeganih, preplašenih koroških otrok. Latinico so pognali iz šolskih beril ter jo nadomestili z gotico. Po vseh in naselbinah so se porajali od poletja 1938 otroški vrtci, katerih namen je bil pospešiti potek germanizacije otrok že v prvih letih. Če pomislimo, da je bilo pregnanih 400 slovenskih delavcev v obrtnikov, 25 duhovnikov in 130 laičnih izobražencev, potem se moramo vprašati, kakšen pogum je moral tičati v tistih, ki so še ostali in doživelj udor nezašilano nasilnega nacistačnega režima v osrče slovenske zgodovine.

Ze prve mesece po zavladu Hitlerjevih oblastnikov na Koroškem je bilo pregnanih 48 laičnih izobražencev in 69 duhovnikov, ki so kljub pregnjanju in stopnjevanju teritorju vztrajali na svojem položaju. Slovensčina se je pred tem še lahko zatekla v cerkev, kjer so zavedni slovenski duhovniki propovedovali v slovenskem jeziku. Toda hitlerjev nacizem je pregnal slovensčino tudi iz cerkve. Grozne oblike iztrebljevanja načrtno so se porajale tudi v tem vprašanju. Te krute oblike neusmiljene nacistačnega terorja so pale koroške Slovence v junaških upor. Slovenski jezik, ki je moral tudi iz cerkve, se je končno zatekel še samo v tesni krog domačih hiš. Toda nacizem je razpredel svoje niti in svojo podlivo vuhunko mrežo tudi v domačnost slovenske domačije. Tudi sem so segale korenine germanizacijskih nakan.

Napočila je doba svinčeno težkega vzdušja, delo zloglasnega zasluževalca Mayer-Kaibitscha, ki je igral vodilno vlogo pri potujočevalnih načrtih, saj je bil vodja urada za utrditev nemštva s sedežem v Celovcu, pozneje pa na Bledu. Hkrati pa je bil tudi generalni tajnik Heimatbunda, ki se je izkotil v torisce vsega raznarodovalnega dela na Koroškem. Mayer-Kaibitsch je odvrgel svojo krinko nečloveškega izroda v svojem predavanju pred NSDAP-a v Celovcu 10. julija 1942, v katerem je navedel dokončno uničenje slovenskega življa na Koroškem. Terjal je, da je treba tudi v zasebnem občevanju prenehati z uporabo slovenskega občevanja.

V NOBENI ANGLEŠKI KNJIGI,

ki stanejo od \$2.50 do \$3.50 ne dobite toliko gradiva, in vrh tega tako izborne vsebine, kot jo ima letošnji

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR

Stane \$1.50. Naročite si ga iz knjigarno

PROLETARCA,

CHICAGO 23, ILL.

2301 S. Lawndale Avenue

ga jezik. Napisi smejo biti samo nemški! Izginuti morajo tudi slovenske knjige verske vsebine, slovenščino je treba izriniti iz javnega in zasebnega življenja. Za Slovence ne more biti na Koroškem nobenega prostora. To stališče je treba, tako je terjal Mayer-Kaibitsch, z vso ostrostjo zastopati tudi pri socialističnem ustanovah. "V bodoče bodo tako prejemali pomoč samo otroci politično zanesljivi, ker nimamo nobenega interesa, da bi s socialnimi pridobitvimi naše države (Avstrije) olajševali življenje našemu nasprotniku (Slovencem)."

Te krute besede naj bi pomenile smrtno odsodo slovenskemu življu na Koroškem. V njih se kaže brezrsčna mržnja proti Slovencom. Toda ravno tedaj, ko je prišlo iz ust tega zloglasnega nacistačnega zločinka to sporočilo, so koroški Slovenci že zgrabili za puške, da se resijo nacistačnega, germanskega in fašističnega jarma. Zgodilo se je nekaj, na kar ni mogel Mayer-Kaibitsch niti pomisliti. Čim bolj se je stopnjeval pritisk na koroško slovensko delovno ljudstvo, tem tešnej, trdnejše se je spajalo to ljudstvo in enotno, nemajno skupno fronto, ki se je uspešno priključila vsem protifašističnim borcem sveta za zrušenje nacistačnega režima, za zlom fašističnega terorja.

Napad Nemčije na Jugoslavijo sproti najbolj surove zasuvne jevrejske nagibe

Koroški Nemci so stopnjevali svoj zločinski teror nad koroškimi Slovenci v vzdružju osvajalnih zabolod, ki so zajele hitlerjevsko, imperialistično Nemčijo. Tudi Jugoslavija je prišla na vrsto. Pričele so se kupčije za naslonitev stare Jugoslavije na os Rim-Berlin. Toda jugoslovansko delovno ljudstvo se je uprl tem nakancam in je zavrglo sodelovanje z nemško osvajalno politiko. Dne 6. aprila 1941 so hitlerjevski nacistačni tolpe udrele na Koroško. Kljub temu je bila uveljavljana v spletu zemljevraje in poseljevanja v koncentracijska taborišča.

Toda vse te metode niso strle doppelte sile koroških Slovencev, ki so v času najbolj krvoljene reprisalij jeseni 1944 z resolučnimi izjavami izvedli nov plebiscit, plebiscit krv, Ti-to plebiscit, ki so ga zapečatile številne žrtve koroških Slovencev po jehah, koncentracijskih taboriščih in s pregnantvom.

Presenetljivo je vplivala na Koroške vest o bitki pri Crni. Slovenski koroški, protifašistični borce so se sijajno izkazali. V tem hipu so nemški, fašistični mogotci spoznali, kako se jim majajo tla pod nogami. Življe zdravja ljudskega sila koroških Slovencev je bila, ki je vztrajno, uspešno z orožjem v rokah napadala, majala in izpodkopavala njihove postojanke. Nikjer se niso več čutili varne ti koroški germanski oholeži in krvoljene. Partizanski diversanti, saboterji in minerji so poskrbeli za to, da niso mogli več mirno zatisniti svojih oči.

Od 1942 do 1945 je bilo 3500 koroških Slovencev v partizanskih odredih. Izvedli so 738 vojaških akcij, pobili 3855 Nemcev, ranili 1936, porušili 40 mostov. Slovenskem partizanom na Koroškem so se čez noč sesule te bedne, blodne teorje in lažne prepostavke koroških zagrizencev. Za čuda so postale sedaj visoke Karavance, ki so jih desetletja označevali kot pravno obmejno gorovje, "sposoben most med dvema pokrajina".

"Kdo naj torej še kaj verja, da je raztegnila svoje meje tudi na jugoslovansko ozemlje, proti jugovzhodu na Mežiško dolino, na jugu na Gorenjsko. Vstala je, "povečana Koroška".

Ob tem razvoju se je razkrila vsa pokvarjenost, brezdušnost in lažnivost koroške nemške gospode. Nismo pozabili, kako so se v predplebiscitni dobi leta 1920 sklicevali razni koroški politiki in nepolitiki na razmejitetno vlogo Karavank, ki deleži Gorenjsko in s tem Slovenijo in Jugoslavijo od Koroške. Sklicevali so se tudi na politično, gospodarsko, kulturno in zemljepisno "nedeljivost" Koroške. Sedaj pa, ko je hitlerjevska drhal prihranula na Gorenjsko, so se čez noč sesule te bedne, blodne teorje in lažne prepostavke koroških zagrizencev. Za čuda so postale sedaj visoke Karavance, ki so jih desetletja označevali kot pravno obmejno gorovje, "sposoben most med dvema pokrajina".

"Kdo naj torej še kaj verja, da je raztegnila svoje meje tudi na jugoslovansko ozemlje, proti jugovzhodu na Mežiško dolino, na jugu na Gorenjsko. Vstala je, "povečana Koroška".

Ob tem razvoju se je razkrila vsa pokvarjenost, brezdušnost in lažnivost koroške nemške gospode. Nismo pozabili, kako so se v predplebiscitni dobi leta 1920 sklicevali razni koroški politiki in nepolitiki na razmejitetno vlogo Karavank, ki deleži Gorenjsko in s tem Slovenijo in Jugoslavijo od Koroške. Sklicevali so se tudi na politično, gospodarsko, kulturno in zemljepisno "nedeljivost" Koroške. Sedaj pa, ko je hitlerjevska drhal prihranula na Gorenjsko, so se čez noč sesule te bedne, blodne teorje in lažne prepostavke koroških zagrizencev. Za čuda so postale sedaj visoke Karavance, ki so jih desetletja označevali kot pravno obmejno gorovje, "sposoben most med dvema pokrajina".

"Kdo naj torej še kaj verja, da je raztegnila svoje meje tudi na jugoslovansko ozemlje, proti jugovzhodu na Mežiško dolino, na jugu na Gorenjsko. Vstala je, "povečana Koroška".

Ob tem razvoju se je razkrila vsa pokvarjenost, brezdušnost in lažnivost koroške nemške gospode. Nismo pozabili, kako so se v predplebiscitni dobi leta 1920 sklicevali razni koroški politiki in nepolitiki na razmejitetno vlogo Karavank, ki deleži Gorenjsko in s tem Slovenijo in Jugoslavijo od Koroške. Sklicevali so se tudi na politično, gospodarsko, kulturno in zemljepisno "nedeljivost" Koroške. Sedaj pa, ko je hitlerjevska drhal prihranula na Gorenjsko, so se čez noč sesule te bedne, blodne teorje in lažne prepostavke koroških zagrizencev. Za čuda so postale sedaj visoke Karavance, ki so jih desetletja označevali kot pravno obmejno gorovje, "sposoben most med dvema pokrajina".

"Kdo naj torej še kaj verja, da je raztegnila svoje meje tudi na jugoslovansko ozemlje, proti jugovzhodu na Mežiško dolino, na jugu na Gorenjsko. Vstala je, "povečana Koroška".

Ob tem razvoju se je razkrila vsa pokvarjenost, brezdušnost in lažnivost koroške nemške gospode. Nismo pozabili, kako so se v predplebiscitni dobi leta 1920 sklicevali razni koroški politiki in nepolitiki na razmejitetno vlogo Karavank, ki deleži Gorenjsko in s tem Slovenijo in Jugoslavijo od Koroške. Sklicevali so se tudi na politično, gospodarsko, kulturno in zemljepisno "nedeljivost" Koroške. Sedaj pa, ko je hitlerjevska drhal prihranula na Gorenjsko, so se čez noč sesule te bedne, blodne teorje in lažne prepostavke koroških zagrizencev. Za čuda so postale sedaj visoke Karavance, ki so jih desetletja označevali kot pravno obmejno gorovje, "sposoben most med dvema pokrajina".

"Kdo naj torej še kaj verja, da je raztegnila svoje meje tudi na jugoslovansko ozemlje, proti jugovzhodu na Mežiško dolino, na jugu na Gorenjsko. Vstala je, "povečana Koroška".

Ob tem razvoju se je razkrila vsa pokvarjenost, brezdušnost in lažnivost koroške nemške gospode. Nismo pozabili, kako so se v predplebiscitni dobi leta 1920 sklicevali razni koroški politiki in nepolitiki na razmejitetno vlogo Karavank, ki deleži Gorenjsko in s tem Slovenijo in Jugoslavijo od Koroške. Sklicevali so se tudi na politično, gospodarsko, kulturno in zemljepisno "nedeljivost" Koroške. Sedaj pa, ko je hitlerjevska drhal prihranula na Gorenjsko, so se čez noč sesule te bedne, blodne teorje in lažne prepostavke koroških zagrizencev. Za čuda so postale sedaj visoke Karavance, ki so jih desetletja označevali kot pravno obmejno gorovje, "sposoben most med dvema pokrajina".

"Kdo naj torej še kaj verja, da je raztegnila svoje meje tudi na jugoslovansko ozemlje, proti jugovzhodu na Mežiško dolino, na jugu na Gorenjsko. Vstala je, "povečana Koroška".

Ob tem razvoju se je razkrila vsa pokvarjenost, brezdušnost in lažnivost koroške nemške gospode. Nismo pozabili, kako so se v predplebiscitni dobi leta 1920 sklicevali razni koroški politiki in nepolitiki na razmejitetno vlogo Karavank, ki deleži Gorenjsko in s tem Slovenijo in Jugoslavijo od Koroške. Sklicevali so se tudi na politično, gospodarsko, kulturno in zemljepisno "nedeljivost" Koroške. Sedaj pa, ko je hitlerjevska drhal prihranula na Gorenjsko, so se čez noč sesule te bedne, blodne teorje in lažne prepostavke koroških zagrizencev. Za čuda so postale sedaj visoke Karavance, ki so jih desetletja označevali kot pravno obmejno gorovje, "sposoben most med dvema pokrajina".

"Kdo naj torej še kaj verja, da je raztegnila svoje meje tudi na jugoslovansko ozemlje, proti jugovzhodu na Mežiško dolino, na jugu na Gorenjsko. Vstala je, "povečana Koroška".

zahtevam po osvoboditvi in priključitvi slovenske Koroške k Jugoslaviji.

pe v Palestino, je hotel k Byrnesu, s katerim sta bila takrat (lanskoga oktobra) na mirovni konferenci v Parizu, ter nanj apeliral, na naj (Truman) tegnikar ne storil. Češ, naša poganja za rešitev palestinskega vprašanja so v ugodenem teknu, pa jih bi taka izvaja lahko razbila.

To se ne sme dogoditi, je rekel Bevin Byrnesu.

Ampak takratne državne tajniku Byrnesu je šlo za zmago demokratske stranke v lanskih novembarskih volitvah, z vidom na predsedniške volitve, ki bodo prihodne leto.

Pa je Byrnes rekel, kot je razbratno iz Bevinovega govorja mimo telem, da Truman svojo namero v pred večjega naseljevanja Židov v Palestino mora izvršiti, kajti sicer bi ga z enako izjavil prehit newyorski govor.

Slednji bi rabi postal spet predsednik Židov v Palestini, da se imenoma namesti nekaj nezadružljivih narodov, ki so v temu pričutju, kajti sicer bi ga z enako izjavil, da se skozi vse države v deželi, v katerih so živeli, znova. Ne, da se jim bi vrnilo cesar sami vedo, da ne bodo dobili več nazaj, ampak da bi smeli začeti spet od kraja.

Monški

Portal to Common Sense

Judge Picard was putting it mildly when he said the effect and scope of the Supreme Court's portal-to-portal pay decision have been "distorted beyond recognition." His own decision, if upheld, may introduce some common sense into a controversy that has brought out the worst in many unions and their employers.

Now that the propaganda storm is subsiding, it is instructive to review the whole case. The Mount Clemens pottery workers were encouraged by their employer to punch the time clock up to 14 minutes before or after the whistle blew, but were paid from whistle to whistle. When they first went to court, four years ago, they were not seeking portal-to-portal pay. They were asking overtime pay for part of that period between check-in and whistle.

The master who was charged with establishing the facts held that part of the 14 minutes were spent in walking from time clock to bench or getting ready to work, and these activities, by the custom of the industry, were not compensable. As for the balance, he said, the workers had not proved that this time was spent in productive labor.

Judge Picard agreed that walking time and preliminary activities were not compensable, but he overruled the master to hold that the rest of the 14 minutes were spent in making pottery and should be considered part of the work week.

Portal-to-portal first became an issue when the case reached the Supreme Court. By this time the miners had won portal-to-portal pay, so the pottery workers argued that they should be paid for all of the 14 minutes, whether spent in

walking or anything else. The Supreme Court, while denying that all of the 14 minutes were compensable, held that time actually spent in walking and preliminary activities under the employer's control should be considered part of the work week if substantial in amount.

The case now went back to Judge Picard for a determination of how many minutes were actually spent in walking and preliminary activities. To the credit of neither, both litigants switched sides. In the first round, when the issue was how many of the 14 minutes were spent in labor, the union had argued that walking consumed very little, while the company had claimed it took a great deal of time. In the second round, union testimony exaggerated and company testimony minimized the walking time. Condemning both sides for reversing their fields, Judge Picard made his own finding and held the time spent in walking and getting ready was too trivial for consideration.

A basis for sound settlement of the whole dispute has thus been laid. The statutory work week is defined to include all time which workers are required to spend on the employer's premises under the convenience and necessity of the employer—provided that odd minutes on the borderline of work periods are significant in amount. Here is a reasonable interpretation of the law which should knock out most of the silly suits for fictitious "back pay," and at the same time protect workers from chiseling employers. Let us hope the book is now closing on an unhappy chapter in labor relations.

Despite Wall Street Wailing In 1946 Figures Now Show It Was Record Year

Spectacular profit showings by corporations for 1946 are now being disclosed as financial reports become available, leading Business Week to comment, "All in all, 1946 was the biggest year in history for corporate earnings." This same publication estimates corporate profits at something like \$12,000,000,000 after taxes. This bettered even the record \$9,950,000,000 of 1943.

These financial reports for 1946 just now becoming available make rather strange reading in view of all the weeping and calamity-talking by Wall Street and its minions in that same year. Corporations, the country was told, were being virtually ruined by "labor troubles" and a studied effort was made to place the blame on unions for every shortage and failure of business management. Now it almost seems as if big business had a bumper year in spite of itself.

Not only were the profit figures for 1946 extraordinary in their aggregate volume, but it is also notable that profits were widely distributed throughout the corporate structure of the Nation. Even in the case of firms that did not fare quite so well as others, the generous carryback provisions of the tax laws came to their rescue. Total refunds to corporations by the Treasury under this section of the revenue laws amounted to \$707,022,331. A nice handout from Uncle Sam!

Financial publications tell a rosy story of lush profits in industry

after industry. U. S. Steel, bellwether of big industry, reports a net profit of \$88,683,530, the best since 1941, year of big war contracts. Meat packers eked out in good shape, with Armour, for example, reporting its net income up from \$9,172,538 in 1945 to \$20,791,128 in 1946. Textiles were at the front of the parade also with industrial rayon, as an example, going up from \$2,438,313 in 1945 to \$8,822,040. Utilities outdid even most industries. In fact, only automobile manufacturers and railroads failed to report exceptionally good earnings, and tax rebates took care of motors.

This, then, is the picture of 1946 for corporate profits. It contrasts sharply with the earlier prophecies of gloom from business sources which sought to draw a cartoon of excessive wage demands threatening all industry. This boom year came on top of several war years when corporate profits were at record levels and with special tax protection for business in the postwar era. Yet these same corporations, through their spokesmen in Congress and the press, are clamoring for a flat 20 percent tax slash to benefit the wealthy while the lower income groups get mere crumbs. These same corporations are also behind the furious drive in Congress to enact laws to shackle organized labor.

It would seem that the more money they get, the more they want.

—United Mine Workers Journal

seen.

Only a few days after Austin's piece of assininity, the Chicago Journal of Commerce reported in its news columns that a slight decline in the coal operators' profits was expected, and that the profit of \$91,000,000 made in 1943 would not quite be reached for 1946.

Isn't that a pity!

—The Progressive Miner

MORE SUGAR

The American housewife is in line for a 10-pound increase in her sugar allotment this year, it is revealed by Department of Agriculture officials who testified before a House committee.

Sugar-minded Congressmen say the boost is not large enough—that it should be at least 15 pounds.

He that loves not books before he comes to 30 years of age, will hardly love them enough afterward to understand them.—Clarendon.

PROLETAREC

THE MARCH OF LABOR

School System Is Facing Disaster, Survey Discloses

Teachers Leaving Classrooms In Doves Because Of Starvation Salaries

6,000 Buildings Closed

More Than 75,000 Children Will Get No Education This Year

The nation's public school system—regarding as a bulwark of democracy—is breaking down. Since Pearl Harbor it has deteriorated to an alarming extent. Teacher morale is the lowest it has ever been in this country.

Those are but a few of many sensational disclosures brought to light by a six-months' nation-wide survey by the New York "Times." The picture is painted in somber colors, and is darkened by the fact that no improvement seems to be in sight.

Schools Being Starved

In a few words, the survey revealed that the fundamental fact is that the schools are being starved—especially the teachers.

More than 350,000 instructors have left the public schools since 1940. One of every seven still in profession is serving on an emergency or sub-standard basis. Many of the emergency teachers are little better educated than the pupils they teach. Over 60,000 have only a high school education or less.

Seventy thousand teaching positions are unfilled because of the inability of communities to get the necessary teachers. Meanwhile, 20 per cent of all teachers, or 175,000, are new to their jobs each year—twice the turnover that existed before the war.

Classroom teachers get an average of \$37 a week. More than 200,000 get less than \$25 weekly.

Children Denied Education

One of the startling revelations is that 6,000 schools will be closed because of lack of teachers, which means that 75,000 children will receive no schooling this year. Almost as bad, 200,000 children will suffer a major impairment in their schooling because of poor teachers.

There is a general impression that this country has been generous in support of its schools, but that is not true. For the entire country, only 15 per cent of the national income is spent on education. Great Britain spends an estimated 3 per cent, while the Soviet Union spends 7.5 per cent.

Appalling educational inequalities exist throughout the nation. Top schools spend \$6,000 per classroom unit, while those at the bottom spend only \$100. The national average is \$1,600.

Facilities in Bad Shape

The war has left a damaging toll

on school facilities. Everywhere buildings are in need of repair and school supplies are lacking. Overcrowded classrooms are the rule and not the exception. An estimated \$6,000,000,000 is needed for construction and to make essential repairs.

Teachers are deserting the classrooms in droves because they cannot maintain themselves on their salaries. They can get more money driving trucks, collecting garbage or serving as a bartender than they can teaching.

"Everywhere," the "Times" says, "teachers are regarded with pity or scorn; they often are treated as second class citizens."

Curious, while there is general recognition of the gravity of the situation, the responsibility is not being placed where it belongs. Public confidence in the schools has dropped sharply, notably in areas where money for their support is doled out in niggardly fashion.

Turn to Private Schools

Parents are turning in increasing numbers to private and parochial schools in the hope of getting a decent education for their children.

The "Times" closes its sensational story with this arresting statement:

"Our schools were not bombed as were the European schools. But nearly two years after the end of the war they are being wrecked just as surely as though they had been blasted by heavy bombers."

The Newsprint Shortage

The serious effects of the newsprint shortage, discussed in relation to the smaller American papers by Bryant Putney in last week's Nation, are by no means confined to this country. With American publishers getting the lion's share of the world supply, it is not too much to say that unequal distribution constitutes a real threat to democratic government in other lands. Interviewed in New York last month, Sir Robert Webber, director of the British Kemsley newspapers, said: "Free enterprise and real democracy depend on the people's free access to knowledge. Today the United States is consuming two-thirds of the world's newsprint. . . . If this amount is necessary to maintain the American way of life, then there can be only enough newsprint in the world for 200,000,000 democrats. The rest will have to go totalitarian." This is much more than a business matter to be settled by the longest purse in an open market. Carlos P. Romulo's proposal that the United Nations consider a world newsprint allocation system seems to us one on which early action should be taken.

—The Nation

Just Missed

Mr. Smith: "I understand your wife is a finished soprano."

Mr. Jones: "No, not yet, but the neighbors almost got her last night."

Facilities in Bad Shape

The war has left a damaging toll

THE LESSON OF BRITAIN

By RAYMOND F. HOFSES

This is neither a defense nor a whitewash for the British Labor Government and its Socialist officials. Only those who are both dishonest and malicious will try to make themselves and others believe that national misfortune resulting from many years of private-profit exploitation plus the worst winter in half a century has been caused by the Labor Government's studied approach to Socialism.

I am writing now to get one or two points straight, because what is happening in Britain, and the rest of Europe too, right now is a warning that the American people had better heed if they wish to avoid plenty of trouble of their own later on.

In an era of great social changes, such as the present one, it is important for Americans to know that they just can't wait until the old order collapses before taking action and then expect the transition to a new way of life to be easy and pleasant.

This is one lesson that can be learned from Britain and other nations right now: Americans, who have both some time and the lot, had better learn it.

Another lesson is that no government can give its people a larger measure of prosperity than exists within the nation it governs.

In Britain today the people are paying the price for waiting too long—waiting until private enterprise for private profit had exploited and weakened the nation's resources without regard for the common good, and until Britain had been impoverished in a very real sense by two costly wars—before deciding that the time had come to give a mandate for Socialism.

Teachers are deserting the classrooms in droves because they cannot maintain themselves on their salaries. They can get more money driving trucks, collecting garbage or serving as a bartender than they can teaching.

The job of socialization is more difficult and the need for service and sacrifice is greater because the British voters turned to Socialism after, rather than long before, Britain became a place where private wealth had accumulated and public welfare had decayed.

Likewise in the United States, socialization could be much less painful and could be achieved without the sacrificing democratic procedure if it had been sanctioned and begun a half century ago. It will be a hard and painful job if the American people wait until capitalism's next bust makes socialization an inescapable and immediate necessity.

Strikes?

Total production of electric power in the United States in 1946 was only 6/10 of 1 per cent below the total in 1945. In other words, power production in the first year of peace stayed practically at the wartime level.

The quantity of electric power used is about the best "yardstick" for measuring industrial production. That was expected to fall after the war. On the contrary, the report proves it remained at the record-breaking war peak.

That could not have happened if strikes had seriously interfered with production, as anti-union propagandists have claimed.

Narcotics"

Radio crime programs are the "narcotics of the air" and are degrading the youth of the nation, Congressman Walt Horan (Rep., Wash.), told the House.

He has introduced a bill authorizing the House Commerce Committee to investigate whether restrictions should be placed on hair-raising programs.

Horan said something must be done to check the stimulation of juvenile delinquency and law violations.

Production Record

The physical volume of production and trade reached a new post-war high during the week of February 1, according to Barron's a business reporting agency.

Production topped the previous peak figure of last August and was 25.90 per cent higher than in the same month last year.

Labor to keep alive in your breast that little spark of celestial fire called conscience.

—Washington.

REFLECTIONS

By A. TURKMAN, Cleveland, O.

and still is, the organization of the Yugoslav Partisans who, in a land ravaged and torn by the rapacious enemy whose domination appeared complete, managed to maintain effective fighting forces which plagued the enemy continually and from all places until the foe was struck from the land. Today this identical group almost devoid of all modern machinery and resorting to the use of primitive tools is accomplishing miracles of reconstruction in a successful, but trying effort to rehabilitate their war-scarred and plundered land. The will is present—the way is in living.

The Allied victory on the home front over the fascist hordes was effected by the concerted or cooperative endeavor of government, labor, and capital producing the sinews of war. True, the harmony was often disrupted, but there remained a continued sufficiency of joint action that resulted in an unsurpassed arsenal from which the Allied Forces drew the implements necessary to defeat the enemy.

After the initial and disastrous encounters with the enemy in Africa, the U. S. high command recognized the fact that modern warfare required the closest type of co-operation among the arms of the service. The ground force without the support of the air arm at the proper time and place became a vulnerable target to the enemy air action, and this proper support could be realized only thru a close alliance between the two forces. A reorganization of battle tactics on this closer co-operation paved the way to ultimate victory.

Label it training, orientation, manual of arms, discipline, or esprit de corps, it was the joint action, or teamwork, of the soldier in the field with the soldiers of the service and supply units that vanquished the heretics of fascism.

Intelligence reports emanating from Germany bore the ominous information that the scientists there were in the various stages of experimentation with atomics with the vile intent of constructing atomic bombs of such singular destructiveness as to render the Allies impotent and bring world domination to the Reich. Spurred by the realization of the feasibility of such a decisive discovery, the U. S. was galvanized into action; and the aid of the leading scientists of nuclear physics was enrolled into the tremendous project that thru the unstinting efforts of these men produced for the Allies the first atomic weapon and for the world the first atomic energy some 20 years before its time.

This classic example of the accomplishments made possible by co-operation raises the issue of why such similar action is not applied to combat and eradicate the diseases and ailments so common to the human race. Yearly, such non-germ killers as heart disease, cancer, and cerebral hemorrhage claim more victims than did the war. The health of the nation is prevalent today in our world and emphasized their plea for Unity and Brotherhood with the oft repeated sad, but true statement—"we have no more time." Congratulations, Sally, and may your teachings and your conscience lead you along the proper path in life.

Gas Shortage

The Cleveland Press stated that John Lewis was to blame for the shortage of gas during the acute cold weather in Cleveland. When the miners were on strike the people converted to gas heat causing a greater demand than the supply available. So—it's that Lewis again. Of course, the same thing happens here every year—coal strike or no coal strike.

A-BOMB

To hear scientists tell it, the atomic bomb that obliterated Nagasaki was a pop-gun compared with A-bombs now being turned out.